Ціна примірника 25 сотиків.

Należyt... opłacon...

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно . . . . 1 зол.
Чвертьрічно . . . 3 зол.
Піврічно . . . 6 зол.
Річно . . . . . 12 зол.

ЗА ГРАНИЦЕЮ.
Річно — 2 доляри.
Гроші з краю посилати переказами, або чеками „Народної Справи“ — з заграниці порученими листами.
За зворот рукописів Редакція не ручить. На відповідь треба долучити значок 30 сотиків.

ОГОЛОШЕННЯ:
1 стр. 500 зол., пів стр. 260, чверть стр. 140 зол. Гроші треба посилати наперед.

Народня Справа

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИЙ ЧАСОПИС

Ч. 37 (50) **Львів, неділя 22. вересня 1929.** **Рік II.**

АДРЕСА: „Народня Справа“, Львів, вул. Боїмів 4. — — — — — — — — — — — — **Телефон 30—13**

Де страйкують.

В Вигоді пов. Долина застрайкувало 450 робітників у деревній фірмі „Англьо-Европа Компанія“. Причиною страйку є те, що фірма не додержала умови з робітниками.

В Стрию страйкує 70 робітників фірми „Перкінс і Здановіч“. Домагаються підвишки платні.

Пожежа ліса.

Минулої суботи почав горіти ліс барона Ґредля в Коростові коло Сколього. Згоріло 250 кубічних метрів будівельного матеріялу, вартости 8000 золотих.

—з—

Календар „Золотий Колос“.

Редакція „Народньої Справи“ видала на 1930 рік свій великий календар (около 200 стор.), що називається „Золотий Колос“. Читайте про це оголошення на 5 сторінці! Зміст Календаря буде поданий в слідуючім числі ґазети. Ціна календаря лише 2 золоті, аби і найбідніший міг собі його купити.

—о—

КОГО ПІДОЗРІВАЮТЬ?

В кілька днів по вибухах бомб у Львові арештували кількох студентів, а саме (крім М. Терещука, якого притримали ще 7.IX.): Наорлевича Осипа зі Знесіння, Кирилюка Осипа, Андрушкова Володимира, Вербицького Ярослава, Давидовича Осипа і Крушельницького Тараса. По кількох днях переслухання випустили Давидовича і Вербицького, а инших затримали. Польські ґазети пишуть, що ніби слідство виказало, що арештовані мали певну участь в тих бомбових замахах. Ціллю замахів на думку польських ґазет мало бути викликання пожежі на „Тарґах“, але це не вдалося ізза злої конструкції бомб та ізза браку відваги в деяких учасників замаху.

Ґранати на залізниці.

В четвер минулого тижня знайшов будник на торі залізниці між Тернополем і Березовицею 4 ґранати. Підозрівають, що ці ґранати підложив хтось з тою метою, аби ушкодити тор і поїзд, що мав їхати з Тернополя. Через ті ґранати арештували вже 4 людий.

„Подаймо собі руки!“

Це дуже цікавий образок, бо тут бачимо як до спільної фотоґрафії рука в руку стали два політичні головачі двох ворожих собі народів і держав Німеччини і Франції. На право (лисий) стоїть німецький міністер заграничних справ, Штреземан, а на ліво такий самий французький міністер (а тепер ще й голова міністрів), Бріян. Ще тому кілька літ ніхто не бувби повірив, що ці два політики станути разом до фотоґрафії. А коли стали, то це знак, що справді йде до заґоди між Францією і Німеччиною, а то дуже неприємна річ для тих слабших народів і держав, які шукали у Франції опіки проти Німеччини. Про це ми вже писали. Німеччина росте в силу і тому й французи думають собі: краще з ними погодитися, як їх дражнити далі! І тому Бріян каже до Штреземана: „Подаймо собі руки!“

Селянські злидні

Посол Максимович пише: „В часі моєї поїздки в серпні ц. р. довідався я, а відтак провірив на місці катастрофальне економічне положення кількох сіл, положених над Сяном. Коли довкруги відбувалися жнива і хлібороби заняті весь день збирали свій цілорічний доробок з поля, мешканці сіл Пискорович, Лежанова і частина Дибкова оставали в тому горячому часі праці в своїх хатах, віддаючись тяжким думкам, що прийдеться їм без хліба цілий рік голодувати. Ці найсвідоміші наші села стрінуло страшне елементарне нещастя. Крім того, що два рази на весні вилляв Сян і спричинив в посівах великі шкоди, ще впав град дня 21-го червня ц. р. і вибив усе до чиста. Град, 5—6 деkґ. ваги падав через 18 мінут і зробив неімовірні шкоди, обчислені на 100%. Зараз же зїхала комісія, а старости особисто интересувався нещастям людий, жалів їх і обіцяв наглу поміч в натурі. Провірені шкоди виносили з Лежахові 1·500 морґів знищених засівів по 300 зол. вартости разом 450 тисяч зол. шкоди, а в Пискоровичах більше як 2.000 морґ. на 600 тисяч зол. шкоди. Пошкодовані селяни вірили в слова старости і дожидали помочі, в надії, що зможуть ще посіяти мішанку гречку і т. п. Чекали з дня на день, час минав, 30 км. ходили, їздили з Пискорович до Ярослава до Старостви, аж вкінці діждалися великої ласки. По 6-ох тижнях прийшли фактури з Банку Рольничого в Ярославі на руки приватних осіб, а то гром. Ілька Мухи з Пискоровичах на суму 7.000 зол. разом з векслем до підпису шістьох богатших громадян і гром. Михайла Давидовича в Лежахові на суму 2·013 зол. разом з векслем до підпису. Обовязок сплачення векслів з 13% відсотків припадає на день 11-го січня 1930 р. Вислане Банком насіння по заплаченю фрахту на стації Лежайск привезли селяни до села. Тут доперва показалася панська ласка. Гречка, горох, мішанка показалися як насіння в дуже лихому стані, хотяй фактуровано у високій ціні. Розпука взяла людий, щож тепер робити? Час спізнений на посів, насіння на поживу нездатне, ще й до того треба дати вексель тим шістьом, які до Банку за цілість вексель підписали. Станули на цьому, що дехто взяв того насіння і посіяв, та воно не зійшло. В більшости осталось насіння на складі в громадській канцелярії і його сторожать по черзі громадяни, що виставили векслі. До п. старости звертилися громадяни, щоби Банк забрав собі те насіння, одначе дістали відмовну відповідь. Вкінці прийшли люди до переконання, що не ждати їм помочі від уряду. А чули вже нераз, що в подібних случаях елементарного нещастя для польського населення поміч уряду інакше представляється. Журба огортає населення, що під цей час не має хліба, а що більше, не має вигляду, щоби добути насіння на посів, а час озимих посівів вже настав. Нещасним селам Пискоровичам і Лежахові остало ще звернутися до Укр. Комітету Допомоги потерпівшим через повінь з просьбою о поміч в формі безпроцентової довгочеинцевої позички на закупно потрібного насіння під озимину. Поміч цю належало б розділити поміж громадами через місцеві кооперативи за посередництвом Повітового Союзу Кооператив в Ярославі. Мусимо помагати самі собі, бо ніхто инший нам не поможе“!.

271 запомог по 120 золотих.

На суму 32520 золотих

Кому признаємо дальші запомоги від 265 до 271-ої?

265. Ветечинський Стефан, Воля Міхова, пов. Ліско, корова впала 14. серпня.

266. Чорницук Іван, Білоберезка, пов. Косів, корова впала 15. серпня.

267. Піхота Стефан, Черхава, пов. Самбір, корова впала 26 серпня.

268. Пестрак Віктор, Довжнів, пов. Сокаль, корова впала 30. серпня.

269. Чорновус Микола, Ценів, пов. Бережани, корова впала 7. вересня.

270. Сидяга Тома, Бірки великі, пов. Тернопіль, ялівка 2 роки і 3 місяці впала дня 9. вересня.

271. Мартин Іван, Двірці, пов. Жовква, корова впала 9. вересня.

Ці всі пошкодовані в день випадку були вже принайменше по місяцеви нашими передплатниками а їх посвідки свідчать, що вони сповнили всі умови, потрібні для одержання запомоги. Тому признаємо їм запомоги по 120 зол. Гроші (по стягненню цілорічної передплати) вишлемо за 14 днів.

—o—

Кому не можемо признати запомоги?

Кузик Василь Бичиці пов. Дрогобич, корова впала 19. серпня а посвідку вислав аж 9. вересня, — значить аж 20 днів по випадку, а треба вислати найпізніше 5 днів по випадку.

Семанюк Дмитро, Біскупиче пов. Луцьк, мав заплачену передплату до кінця серпня, а корова впала 7. вересня — значить в часі, коли зовсім не вплатив передплати. Запомоги і в тім випадку не можемо признати.

—o—

Вистерігаймося недбальства!

Господар Ч. С. з Крижівки коло Криниці пише так:

„Світла Редакціє! Я дуже бідний чоловік і впало на мене велике нещастя. За короткий часи згинуло в мене дві корови від нещасливого випадку. Чую, що ви даєте людям запомоги, тож прошу вас дуже, запоможіть і мене, хоть я **не є вашим передплатником**, бо самі знаєте, яке в мене нещастя. І пришліть мені чек, а я вам пішлю 4 золоті на передплату“.

І жалко і дивно робиться нам, коли читаємо цей лист. Наша ґазета виходить уже Богу дякувати рік і всі люди про неї знають, що вона добре пише і дає селянам — передплатникам запомоги. Але не всі ще це розуміють, що **ми даємо запомоги лише нашим передплатникам** і то, як вони точно платять передплату і виповняють инші умови, дуже легкі: приміром мають донести про випадок до пяти днів. Нерозуміє цего і бідний Ч. С. з Крижівка, якому сталося таке нещастя. Розуміємо, чесний господарю, які Ви тепер убогі, але помочи Вам не можемо. Ми не можемо признати запомоги навіть такому, що передплачував нашу ґазету, але перервав передплату і від відновлення її ще не минув місяць. І не можемо помочи такому, що навіть передплачує точно, але з недбайливости спізнюється з донесенням про випадок. Якже ми могли би помогти Вам, що навіть ніколи не передплачували нашої ґазети? Таж такий передплатник, що платить за ґазету (1 золотий місячно!), але за спізнене донесення не міг дістати запомоги, скорше заслуговувавби у нас бодай на малу поміч у випадку, як Ви, а мимо того і такому не признаємо. Бо на запомоги складаються лише пильні і точні передплатники і лише таким дбайливим людям даємо радо запомоги, і за то маємо сотки подяк, які друкуємо в кождім числі ґазети. Тож не можемо платити запомог неточним людям і таким, що навіть ніколи не передплачували „Народньої Справи“, бо це булаби кривда для точних передплатників. Тож якби ми схотіли кождому бідному помочи, то ми за 1 годину видалиби весь фонд, а що тоді далиби ми тому, хто є справді нашим совісним членом, як би в нього трафився випадок?

Є така приповідка: „Як трівога, то до Бога!“. Так поступають і наші декотрі люди. Як знайдеться в нещастю, тоді просить, але перед тим лінувався вислати кілька золотих на ґазету, хоча і знав про неї. Дуже нам жаль таких людий і ми стараємося усвідомлювати їх і викорінювати їх недбальство. Але доки не поправляється і не пристануть до нашої громади, так як десятки тисяч инших свідоміших селян, доти не можемо ні одному з них помочи в біді. Нехай їх нарозумить власне горе і недбальство.

Редакція.

ПОДЯКА.

Засилаю Хвальній Редакції щиру і сердечну подяку за так славну допомогу в нашім селянськім випадку між худобою Славна Редакція „Народньої Справи“ на цілій українській землі, бо одна з'усіх стала помочю для нас у такім нашім випадку, тож ми, селяни, повинні стати всі в ряди культурно-просвітного фронту „Народньої Справи“ і виповнити все, що ця ґазета навчає. Бо ця ґазета то для нас селян великий поратунок. За то від нас селян такій Редакції належиться глубоке довіря і пошана. З глубини серця желаю Редакції щастя, здоровля і доброго успіху, щоби Бог дав сили працювати і здобувати славу українському народу.

Стефан Коваль

муж довіря „Н. Справи“
в Медвежій пов. Дрогобич

Поможім „Рідній Школі!“.

Виділ „Рідної Школи“ містить у всіх українських часописах відозву і представляє нові великі клопоти, в яких знайшлася „Рідна Школа“ з початком цего шкільного року.

Жертвенність української суспільности на „Рідну Школу“ змаліла у літні місяці так, що на місяць вересень ввійшло до каси „Р. Школи“ заледво 1360 золотих, коли видатки виносять місячно найменше 30000 (трийцять тисяч)!

Деяким учителям, що вчать по школах „Рідної Школи“, ще не виплачено до тепер платні за серпень, а вони повинні вже були дістати платню й за вересень.

Тому Виділ „Рідної Школи“ просить і взиває всіх свідомих громадян — українців, щоби не пожаліли своїх лепт в цей скрутний час і помогли „Рідній Школі“, хто чим може. Взиває всі українські Товариства і Установи, щоби зараз поспішили „Р. Школі“ на поміч з більшими жертвами, та аби на ту ціль улаштовували представлення, вечерки, фестини і збірки при нагодах родинних свят.

Ми від себе кличемо своїх читачів, аби при збірках на „Рідну Школу“ не жалували лепти та аби причинилися бодай найменшою жертвою до двигнення її з клопоту. Можна також посилати жертви переказом самому на адресу: „Рідна Школа“, Львів, Ринок 10. Поможім „Рідній Школі“ скоро і щедро, бо наріднім шкільництві лежить вся будучність народу!

Читання з історії України

Про дальші походи козаків на турків і татар. Про реєстрових козаків за короля Баторія. (До 1579 року).

В попереднім числі ми написали про кошових Січи Запорожської Ружинського і Підкову. Як вони без відома Польщі й проти її волі вирушали з козаками на татар і турків. Ружинський згинув в битві з татарами а Івана Підкову зловили поляки хитрістю і відрубали у Львові голову.

Та ця кара не відстрашувала ні козаків ні їх других отаманів від дальших походів на татар і на Туреччину та Молдавію, що тоді була під Туреччиною.

Таки того року, коли поляки покарали смертю Івана Підкову за такий похід на Молдавію, вибрався на Молдавію його брат Олекса Підкова з двома тисячами козаків-піхоти і кінноти. Перейшли Молдавію аж до Ясс і спустошили край. Турки сказали знову тодішному королеви Польщі Баторієви, аби зловив і того Підкову, — і так сталося. Поляки зловили Підкову й передали його Туркам а вони вбили його на паль.

Та козаки далі зачіпали „бісурменів“ (так називали визнавців Магомета то є турків і татар). В рік по смерти другого Підкови (1578) пішов на Молдавію третий Підкова, Петро, син Олекси. Султан знову зажадав від Баторія, аби йому зловив і того Петра, але цим разом Баторій уже викрутився, кажучи, що це не його козаки, але московські.

Напади на Крим і на Туреччину не уставали. Султан турецький і хан кримський знову зажадали, аби Баторій скасував тих козаків або аби якось здержував їх від нападів на турецькі й татарські землі. Баторієви була тоді дуже потрібна козацька поміч, бо він розпочав війну з Москвою. Але й Туреччину боявся зачіпати і тому почав оправдуватися перед султаном, що це все діється без його відома і проти волі, і що польський уряд хотівби геть витеребити козаків, але — не має на те сили!

А сам король справді хотів якось приборкати козаків і тому видав наказ усім пограничним польським старостам, аби старалися нагнути козаків. Він дорікає старостам, що вони самі навіть тримають часом спілку з козаками й діляться добичею за те, що не перешкаджають їм у походах і не доносять урядови про козацькі псоти. Король писав, що він наказав київському воєводі Константинови Острожському, аби йшов з військом над Дніпрові пороги й аби не допускав козаків до Туреччини й Криму та аби зловлених карав смертю. Так само наказує й старостам, аби ловили козаків і відрубували їм голови.

А до султана писав король: „Я наказав своїм старостам стримувати запорожців від нападів на вас, але не знаю, чи це поможе, бо вигнати їх зі степів, буде дуже тяжко“.

А нарешті, як у 1579 році козаки щераз напали на Туреччину й на Молдавію, і султан грозив королеви, що буде зле, то король відписав: Дай мені спокій з козаками, вони люди свобідні і тому переслідувати їх я не можу і не годиться, але старатися буду здержувати їх.

Король писав так ласкаво тому, що тоді козаки вже помагали йому у війні проти царя і здобули богато московських міст.

Щоби позискати собі бодай трохи козаків, король Баторій казав списувати охочих у реєстр, подібно, як передше король Жиґмонт. Він дав реєстровим козакам окремі відзнаки (хоругов, бубни, труби) і настановив їм свого начальника Михайла Вишневецького, старосту Черкаського. Ці козаки були королівські і їх пізніше навіть посилали часто поляки на запорожців. Король надав цим козакам Терехтемирів над Дніпром, коло Переяслава, за сталий осідок, там був і шпиталь для старих і ранених козаків. Баторій заборонив старостам судити цих козаків і збирати з них податок. Вони були зависимі лише просто від короля і начальника Вишневецького. І хотя до цих „лейстрових“ пристало дуже мало козаків, то другі уважали ці вільности за свої і все говорили старостам і воєводам, що вони не мають до них жадних прав, і покликалися на короля.

Тай ці реєстрові козаки трималися купи лише, як довго король виплачував їм гроші, а коли каса не платила, вони втікали на Січ.

Тимчасом над Дніпром збиралося щораз більше козаків і вони ставали щораз грізнійшою силою так для Туреччини й татар, як і для Польщі і Москви. Тільки, що тоді ще не було на Січи ані одного такого свідомого кошового, аби вмів використати ту силу для добра українського народу. Такі знайшлися аж пізнійше, та про них ще будемо писати.

(Далі буде)

—o—

Не марнуймо дітий!

Дістаємо оцю статтю, яку містимо в цілости, бо вона є гарним доповненням статті „Як боротися з нуждою“?, яку ми друкували від 32 до 36 ч.

По наших селах богато молодіжи марнується. Правда, декотрі заможнійші родичі посилають дітий по укінченю сільської школи до міста до середних шкіл, та таких є небогато. Більшість, не навчившись навіть добре читати і писати, росте дальше без науки, без книжки. Аж коли прийде до повних літ, дістає свою дрібну пайку поля та бідить гірше, чим батьки, бо не має на чім господарити. І так на селі стає щораз гірше, кожде покоління щораз більше убожіє.

А щож діється з тими, що їх батьки зовсім не мають чим дітий обділити? Доля їх гірка тай незавидна, в наймах коротають свій вік.

А чейже, колиб наші селяне більше дбали про будучність своїх дітий, моглиб навіть найбіднійші дати ліпший кусень хліба своїм дітям, діждатися вдячности від них, а навіть помочі на старість.

Маю на думці ремесло, якого моглиб навчити своїх дітий при добрій волі, бо наука ремесла і коротше треває і менше коштує. Всюди по наших селах відчуваєся брак ремісників. Як знайдеться в селі кілька шевців-полатайків, кількох лихих кравців тай ще коваль, — то вже всі ремісники. А село кожде потребує і муляря і столяря і стельмаха і боднаря і бляхаря і інших ремісників. За тими вже треба питати по містах, а село їх все потребує. Хто не бачив, як то нераз несе жінка на плечах цілі віконні рами, щоби в місті жид скляр вставив шибки, або баняк до бляхаря, щоб залатав, бо в селі нема кому такої дрібної річи зробити! А вже як треба хату бляхою покрити, або піч поставити, то таки запрягай коні тай їдь до міста по майстра. Треба привезти, добре заплатити, добре їсти і випити дати та ще й відвезти.

Чи не моглоб кожде наше село мати тих ремісників у себе?

Можеб не всі вони мали стало працю, але попри малу господарку, яка то поміч булаб для малоземельного селянина.

А скільки то талантів марнується по наших селах! Нераз малий хлопчина тупим ножиком як змайструє возик, то лише коні запрягай! Який би то з него був добрий стельмах, колиб мав нагоду навчитися того ремесла! Я бачив на селі може 12-літнього хлопця, який в часі війни приглядався тільки роботі жовнірів-бляхарів і от зараз сам забрався до тої роботи, збирав порожні бляшані пушки з консерв, кусники бляхи тай робив півкварти, горнятка, латав діри в дахах від шрапнелів, заробляв гроші тай людям ставав в пригоді.

А другий малий хлопчина сам зробив собі скрипку тай сам навчився на ній грати, а тепер перший музика в селі, по весілях грає. Можеб такий хлопець, маючи нагоду вчитись музики в школах, гравби не по весілях, але на концертах по містах!

Тому не даймо нашим талановитим дітям марнуватися, даймо їм поміч і нагоду розвивати той талан, нехай вийдуть на добрих ремесників. Пильний, чесний ремісник заробляє ліпше, як не оден високий урядник, він є своїм паном, від нікого незалежним, доброго майстра всі потребують і шанують, бо в „ремісника золота рука“ — каже пословиця. Даваймо їх на науку до ремісничих шкіл тай до добрих майстрів.

В. Г.

ЩО В СВІТІ ЧУВАТИ?

Рада Союзу Народів,

що радить тепер у Женеві, нічого ще важного не врадила. Ми вже писали, що говорив анґлійський премієр, Макдоналд, про „національні меншости“. Що тим меншостям повинна кожда держава дати права свобідного культурного розвитку. Але не сказав Макдоналд, що належиться тим „меншостям“, що є більшістю на своїй землі під чужою владою. А про такі „меншости“ не говорив Макдоналд тому, бо й Анґлія має сотки міліонів таких народів (приміром індуси в Індіях в полудневій Азії), які хотять позбутися анґлійської „опіки“ і створити собі власну державу.

Велику бесіду виголосив по Макденалді французький премієр і міністер заграничних справ Бріян. Він повторив знову те, що говорив літом у Парижі, а саме, що здалосяб утворити в Европі такі Зєдинені Держави, як є в північній Америці. Покищо не можливо злучити в такий тісний союз всі держави Европи, аби вони творили ніби одну державу, але можливо заключити господарський (економічно-торговельний) союз і скасувати всі мита на границях, а це було би вже великим кроком вперед до того політичного союзу і злуки.

Чому це предложення виходить якраз від французького міністра, то не тяжко вгадати. Франція тепер має ріжні клопоти, що загрожують її великодержавній силі.

Хотяй Німеччина платить їй великі відшкодовання, то все таки Франція не може піднестися з упадку тяжкої війни, в якій понесла величезні втрати у людях і майні. Нема передвоєнного добробуту, а через те є невдоволення в державі. Крім того має Франція клопоти з своїми кольоніями в Африці, тай взагалі її силу підважує тепер і Анґлія і Америка, що безперечно є тепер першими державами в світі. Великий страх має Франція і перед Німеччиною, яка визбувається „опіки“ Франції і росте з дня на день так, що за кільканацять літ може перевисшити Францію і пімститися за пораження в світовій війні. До того ще французи дуже мало плодяться, приріст населення такий малий, що як так далі піде, то їй грозить вимертя. Це Франція дуже добре знає і бачить, що лише тоді, якби в Европі запанував цілковитий спокій, тоді вона моглаби триматися і підноситися з упадку. От чому Бріян так дуже хоче такого всеевропейського замирення і союзу. Забуває тільки Бріян сказати, що утворення такого союзу, аби всі держави були, як одна держава, можливе лише тоді, якби в цілій Европі були всі народи задоволені зі своєї судьби. А скількиж то народів нині нарікає на ту Францію, яка помогла їх здусити! Таж і ми маємо дещо сказати тій Франції, бо вона найбільше перла в 1919 році і пізнійше, аби ми знайшлися в такім положенню. як тепер є.

Німеччина

має тепер клопіт з великою частиною свого селянства. Німецькі селяни незадоволені з внутрішної політики теперішного німецького уряду, а саме з того, що уряд попирає головно промисл і торговлю, а занедбує справи села і взагалі рільництво. Наслідки того такі, що упривілейований промисл розвивається, фабрики продукують велику силу товарів і це Німеччині тепер виходить на добре, але за те селянство підупадає, бо рільні продукти дуже подешевіли і селянин не може і не виплачується йому вкладати в управу ріллі всі свої сили. Дійшло до того, що селяни зорґанізувалися в велику партію й почали протестувати проти такої політики, що обезцінює сільську працю і продукти. В деяких околицях Німеччини прийшло до заворушень, села не схотіли платити податків, били урядників і еґзекуторів, а тепер попідкладали в кількох місцях бомби (приміром під парлямент у Берліні). Рівночасно умовилися селяни не купувати фабричних продуктів і обходитися якийсь час без них, аби не підпомагати фабрик.

Слідство показало, що до цеї орґанізації селян належить богато визначних людий, навіть урядників і офіцерів. Ця справа певно примусить уряд Німеччини, краще заопікуватися селянством, яке поносить великі тягарі в користь держави, і німці певно потрафлять скоро направити помилку і зроблять все, щоби вийшло добро для вітчини, бо вони це вміють.

Подібне невдоволення селянства

пізнати тепер і в инших краях, яких уряди думають, що лише в фабриках і торговлі вся сила держави, а забувають, що якби селянин своїми податками й працею не годував держави, то не булоби її. Ми писали, як то є тепер приміром у Радянщині (більшовицьких республиках), де вартість селянських продуктів дуже впала і селяни бунтуються проти експедицій, які силою „вимінюють“ збіжа за товари, але в такій ціні, що за плуг, за який перед війною треба було дати приміром два пуди, тепер стягають і десять пудів пшениці!

Минулими роками була селянська революція в Болгарії, також через те, що болгарський уряд не доцінював селянства. Подібно було в Румунії, яка зовсім підупала через те, що селяни не мали ніякого впливу на управу держави. Але як весною 1928 року взяла селянська партія уряд у свої руки, від тоді Румунія трохи стала на ногах.

І польські хлопські партії нарікають тепер дуже на польський уряд, що занадто протеґує фабрики, промисловців і купців, а не звертає належної уваги на піднесення рільництва; і це дуже шкодить Польщі, бо це є держава чисто рільнича, а мимо того занедбує рільництво, яке є її підставою.

Велике політичне значіння може мати та подія, що

Анґлія

прислала тепер більшовицькому урядови ноту (письмо), в якій пише, що готова умовлятися з більшовиками, аби наново навязати з ними сусідське пожиття, „політичнo“ сказавши: дипльоматичні взаємини, які перервалися ще в 1925 році. Очевидно, що Анґлія робить це в своїм інтересі і хоче перебігти Америку й Францію, які вже з давна робили з більшовиками всякі інтереси (приміром купували нафту) і на тім дуже заробляли. І можливо, що більшовики тепер дуже радо відновлять з Анґлією ті взаємини, бо вони мають неабиякі клопоти, передусім війну

з Китаєм.

Там вони тепер розпочали офензиву і то без виповідження війни. Китайці пишуть, що вони мають чим успішно боронитися, бо хотяй більшовики мають ліпшу зброю, але китайське військо ліпше обзнайомлене з тереном, на якім воюють, бо це китайська земля.

Та чи ті відновлені зносини Радянського (більшовицького) Союзу з Анґлією тривалиби довго, не знати.

В Женеві радив конґрес національних меншостий,

на який прибули й делеґати від українців під Польщею, наші посли Дм. Паліїв і Др. Дм. Левицький. Приїхав туди і один посол з „одинки“, ніби о українець, Богуславськи. Иого вислала туди одинка, аби він представив положення Українців під Польщею так, як це вигідно було для „одинки“. Але наші посли і делеґати инших народностий запротестували проти того, аби Богуславський був принятий до Конґресу і його не приняли й не дали голосу. Бо узнали, що він вибраний до польського сойму з листи „одинки“ неукраїнськими голосами, і тому не має права говорити за українців. Так то невдалася штука одинки і світ не чув неправди, яку хотів Богуславський сказати. Чув натомість правду про наше життя від наших дійсно українських послів.

Ґазети пишуть, що тепер була заключена

якась тайна умова між державами „малої антанти“,

то є між Чехословаччиною, Румунією і Югославією. Вони умовилися, аби на випадок якої напасти спільно боронитися. Ця умова певно звернена проти Угорщини, бо мадяри дуже невдоволені, що Румунія забрала їм Семигород, а Югославія Банат, тай з Чехословаччиною мають ще порахунки за границі і тому домагаються ревізії договору в Тріянон, який у 1920 році обкроїв границі Мадярщини. Можливо, що й більшовиків бояться, головно Румунія (через Бесарабію) тай Чехословаччина боїться німців, отже на всякий випадок заключили таку спілку, бо „Бог високо“ а — Франція далеко!

В Палестині

настав ніби спокій, хоча трафляються і далі часті випадки, що араби нападають на жидів і зводять битви з анґлійським військом, яке прийшло, жидів боронити. Араби домагаються, або їм надали ті самі

права, що й жидам, бо інакше не буде спокою. Ну, а як дадуть їм ті права, що жидам, то Палестина буде чисто арабська держава, бо арабів у Палестині є шість разів більше, як жидів. І здається, що Англія сповнить усе, чого хотять араби, бо араби то сила, мають за Йорданом свої держави і Англія хотілаби з ними жити в згоді, бо вони спільно з Єгиптом моглиби колись заперти Англії дорогу через Суезький Канал, яким Англія скорочує собі дорогу до своїх Індій з Середземного моря на Індійський Океан (инакше мусілаби обїздити цілу Африку). Араби власне хотять утворити спілку арабських держав, то є властивої Арабії (сім разів більшої від Польщі), Іраку, Сирії, Зайорданії і Палестини і спільно боронити арабських інтересів. Як так буде, то мабудь таки жидам не вдасться вдержати своєї держави в Палестині.

В Польщі

чекають тепер усі, що то буде на тій конференції, яку скликає Пілсудскі на день 16. вересня. Там малиби бути делеґати всіх польських партій, але вже тепер видко, що мабуть не всі вони вишлють туди своїх відпоручників. Від тої конференції залежить, коли скличуть сойм і що на тім соймі і з тим соймом буде. На цю конференцію запросив уряд крім усіх польських партій також німців і жидів, лише не запросив українських і білоруських послів. Инша річ, що незнати, чи ці посли булиби туди пішли, але це свідчить богато про відношення тих, що влаштовують ту народу, до українців і білорусинів.

Тепер довідуємося, що всі **польські партії** — крім „одинки“ (БеБе) **ухвалили не піти на ту конференцію** з урядом. Партії домагаються, аби уряд якнайскорше скликав сойм, а коли хоче щось перед сесією говорити, то нехай говорить з маршалком сойму. П.П.С. (соціялісти) заявляють, що сейчас по скликанню сойму будуть домагатися, аби цей уряд подався до димісії, а на його місце аби прийшли другі люди, що змінилиби спосіб теперішнього правління. Цей уряд — кажуть соціялісти — буджету ніколи не дістане.

Польська ґазета „Пяст“ нарікає, що поляки не вміють позискувати собі приятелів. Недавно приїхала з Болгарії прогулька, 18 болгар і між якими були болгарські посли, священники і письменники й редакторі. Вони хотіли звидіти Польщу. Коли приїхали до Кракова, пішли оглянути Вавель (замок давних польських коріл) і катедру. В катедрі були польські офіцери і коли побачили бородатого болгарського священника, почали оказувати своє невдоволення і дійшло до того, що паламар випросив того болгарина з костела. Ображені болгари зараз виїхали з Кракова і вже не хотіли довго гостити в Польщі.

В четвер 12. вересня згоріла велика частина польської фабрики літаків у Лавіці коло Познаня. Згоріло при тім 6 готових літаків, 6 на викінченю, а 10 таких, що їх зачали будувати. З якої причини вибух пожар, не знати,

У Львові

по тих бомбах, що повибухали в суботу 7. вересня, в день отворення „Тарґів“, втихло. Поліція перевела в кількох українських установах ревізії і декого арештувала, але слідство тримає в тайні. Та всі польські ґазети пишуть, що ті бомби кидали члени „Української Військової Орґанізації“, аби перервати параду отворення „Тарґів“, та показати гостям зза границі, що в краю нема спокою. Польські ґазети пишуть, що вже ніби арештували тих, котрі кидали бомби, але їх імен не подали. Чи це все правда, стане відомим, як проголосять висліди слідства. Між иншим була ревізія і в Ревізійнім Союзі українських кооператив.

У Вильні

сидів довший час литовець Плечкайтіс, який втік з Литви, бо його хотів Вальдемарас арештувати за зраду Литви. Вальдемарас писав до Союзу Народів, що Плечкайтіс хоче орґанізувати замахи на Вальдемараса і хоче зорґанізувати повстання на Литві та зробити Литву такою державою, яка би зріклася раз на все Вильна і піддалася Польщі під опіку. Цей Плечкайтіс вибрався недавно з Польщі через границю до Східних Прус і хотів звідти дістатися на литовський бік, бо прусько-литовська границя не є так стережена, як литовсько-польська. Він мабудь хотів використати той час, коли Вальдемарас виїхав з Литви до Женеви, і підняти повстання проти Вальдемараса. Та по дорозі зловила його німецька поліція, а що він не мав пашпорту і мав при собі зброю тай ще кілька узброєних товаришів, то його арештували. Йому грозить тюрма до 8 років, а по відсидженню кари має Литва право домагатися в Німеччини його видачі, аби покарати за зраду. Так зрадникови й належиться.

Що чувати в нашім селі

ДЕ БУЛИ ВІЧА?

11-го серпня було віче в Лисовичах. Говорили посли Максимович і Струтинський. Делеґатови „Сільського Господаря“ перервав поліцай промову.

Староство в Бережанах забороняє відбування всяких віч і довірочних нарад оправдуючись, що це робить з огляду на публичне безпеченство. Між иншим заборонило відбути посольське справоздавче віче посла Володимира Целевича в Курянах дня 18-го серпня.

СКІЛЬЩИНА: Дня 28-го серпня скликав посол Дмитро Великанович районове віче в Тухольці повіт Сколе. На вічу явилося більш як тисячка народу, з Тухольки і довколичних громад. Посольські звіти склaкали посли Великанович і Максимович. Віче висловило протест проти нищення українського шкільництва і учительства, а поставлено домагання рідної школи і рідного учителя та передачі шкільної адміністрації для українських сіл в українські руки. По вічу зголошували люди цілий ряд справ до послів. Між иншим було домадання селян з Кального, щоби дорогу їх громади назад переняв Повітовий Виділ, бо ця дорога потрібна більш як для десяти громад. Рівнож болючою справою для дромадян Сморжа є приверненя української викладової мови в школі, де нема ані одної польської дитинит.

Долге ад Східниця. Наше село положене у долині ріки Стрий на Підгірю. Вправді доступ до него утяжливий, бо нема мостів на ріці, але вигляд його симпатичний. Тут живуть самі українці, та коло 15 родин жидів. Маємо читальню „Просвіти“, яка має власний просторий дім, вкритий цего року бляхою. При читальні є Аматорський гурток, який дає часто вистави, навіть по сусідних селах. Є дві кооперативи. Розвиток їх запевнений. До цеї освітної праці прикладаються хиба кілька одиниць з парубків та молодших ґаздів. Старші хиба собі покепковують кажучи „побачимо як далеко з тим зайдете“.

Все би пішло і дальше гаразд, але незгода, яка повстала поміж молодіжею, зачала руїнницьку працю. Богато парубків вписалось до „стражи пожарної“ хоча моглиби заснувати собі „Сокіл“ чи „Луг“. Старші показують на них пальцями „от до чого дійшли, чого научилися“. Схаменіться, парубчаки, не робіть сорому свойому селу. Читаєте і то масово „Народню Справу“, тому ідіть за її голосом та кличами, а певно затрете цю недавно повсталу пляму.

Цікавий.

—o—

Другий дописувач з Довгого пише, що теперішний виділ читальні мало працює, хиба, що урядить часом забаву таку, що неповинна бути в читальні. Нема ні ґазети, ні книжки, — шафа з книжками замкнена. Кооператива мала в 1928 р. зиск 500 зол., а тепер дійшло до манка. Дописувач питає, що то є „Сільський Господар“. Так називається Товариство у Львові, вул. Зіморовича 20, яке гуртує селян і має на ціли учити кращої господарки і тому видає відповідні книжочки і журнал. По селах повинні бути всюди Кружки „С. Господаря“, а в його члені повинні вписуватися всі свідомі люди, сільські господарі.

Клопіт селян під Перемишлем. Нам пишуть: Просимо помістити цю справу цілого повіту. Тут є дороги тверді військові, що лучать форт з фортом. До тих доріг нема господаря, ані кому вибрати ровів, ані поправити, місцями так зіпсуті, що не можна переїхати а місцями ані перейти без жадної опіки. Не можна з ніким прийти до слова, за траву з ровів бере гроші „команда розбюрки фортів“, а до поправи нема нікого. Прислали десь на весні по всіх громадах, щоби кожда громада платила їм від пари коней по вісім золотих, то вони будуть поправляти дороги і так відкладали з місяця на другий, аж тепер прийшло до того, що вже і перейти не можна. Ходив я в тую команду, щоби щось робила з тими дорогами, вони мене гонять від одного до другого, а вони: „мусіце браць припусткі і плаціць по 8 злотих од пари коні!“ Таж ми і без того платимо податки дорогові з податком ґрунтовим. Що за порядки і господарка? Жадав я, щоби дали матеріял, а громада сама собі направить, то їм не подобається.

Ваш передплатник з Яксманич.

Від Редакції: Радимо громадам, які мають клопоти з тими дорогими, удатися до наших послів за порадою. Найліпше до посла Д-ра Загайкевича.

—o—

Гаразди в Підгаєччині. Нам надіслано аж девять відписів ріжних розпоряджень Староства в Підгайцях, підписаних заступником староства др. Вадасом, котрі свідчать про ріжні труднощі, які робить Староство українським товариством. Всі розпорядження видані в часі лише за 10 днів від 10—20 серпня. З них довідуємося, що в селах Заставче коло Завалова, Новосілка і Швейків Староство зовсім заборонило ставити вистави або влаштовувати публичні забави аж до відкликання. На тій підставі заборонено при кінці липня сокільський фестин в Заставчу, заборонено дня 25-го серпня виставу в Новосілці, яку мала ставити читальня „Просвіти“ з Вівся, заборонено виставу в Заставчу, яку мав ставити місцевий Кружок „Рідної Школи“, заборонено дві инші вистави читалень „Просвіти“ в Швейкові і Новосілці. Всі заборони оправдує Староство „публичним спокоєм і безпеченьством“.

Читальням „Просвіти“ в Раківци і Сосновi видано дозвіл на Шевченківські свята, але посчеркано їм деякі місця вступного слова і цілу декламацію з Кобзаря „Кавказ“. а другій викреслено з програми пісню „За рідний край“ і кінець декламації з Кобзаря „Суботів“. Найцікавіщі є конфіскати „Кавказу“ і „Суботова“, де Тарас Шевченко осуджує московський гніт. І взагалі дивно, що староство счеркає вірші з „Кобзаря“, який чейже у Польщі є дозволений і всюди його може купити!

Поліція відібрала від др. Гриця Фаріяна відзнаку (Хрест Української Галицької Армії), а від Володимира Палинського пластунські відзнаки. Староство затвердило вчинок поліції, пояснюючи, що на ношення тих відзнак нема дозволу влади. Та хоча відзнаки відбирають, але серця не відберуть.

Допись зі Скварявм про ухвали громадської ради в справі площ не помістимо, бо на нашу думку з цим мож було почекати і зробити так, аби площа дісталася лише нашій Читальні. Користь, яку Ви осягнули, є значно менша, як шкода, яку ви через признання площі чужим понесли.

„Сокіл“ при роботі. В селі Делієві, п. Станиславів 4 вересня в місцевому дворі горіла стирта вівса. На сиґнал сокільської трубки злетілися всі Соколи і огонь згасили. Грозила небезпека будинкам, а що Соколи вміло і завзято бралися до праці, свідчить, що є кількох попарених.

Рік, як завязано у нас Тов. „Сокіл“, всякі перешкоди нам робили місцеві, а війт не хотів дати нам сикавки до вправ, хотяй сикавка є громадська і наші батьки на неї гроші складали. А тепер побачили всі, що „Сокіл“ не спить і без сикавки огонь загасить.

Тов. „Сокіл“ в Делієві.

Переписка і всякі поради

І. Ферцуняк Юрка, Косів. Спис адвокатів є в календарі „Просвіти“ в 1929 року. Може в читальні або в когось у селі є той календар, то загляньте до нього. Списувати не можемо, бо це забралоби нам день часу.

Виділ читальні в Іванівці, пов. Теребовля. Треба, щоби Виділ підписався й прибив печатку, тоді помістимо допис про тих інтеліґентів.

Дописувач з Ставків, п Скалат, пише, що всі вписалися в члени кооперативи, лише є один, що ходить до Майорка і то є радний і таксатор в одній особі. Гарний примір дає людям!

Т. Дорош, Тур. н. Напишіть коротко і поважно, о що Вам ходить. І вирівняйте передплату від 1. серпня.

А. Омел. Лазорі. Ваш брат, який живе за границею і є співвласником маєтку, має до того маєтку право, хочби мав уже громадянство иншої держави. Ви моглиби брату сплатити його частку тільки за його згодою, бо він не мусить згодитися на сплату. Якби брат хотів дарувати Вам свою частку, то мусівби прислати на це документ, леґалізований у тій державі, в якій живе. Але не можна без його волі перебирати його маєтку (частки) на власність, бо він може її записати і своїм дітям, які має.

Ст. Сп. Чим гноїти сіножать: Пишете, що сіножать суха: навіть полита гноївкою не хоче зародити трава. Чи вона не вкрита мохом? Як так, — то найперше здріть ланцуховою бороною мох а тоді розсійте на морґ 3 кірці кайніту та два томасини. Колиб її можна переорати, то найліпше її зоріть, перемініть на 2—3 роки на поле та пізніше засійте травками.

Г. О. Акушерський курс відбувається що року при Загальнім (Повшехнім) Шпитали у Львові, вулиця Піярів. Напишіть прямо до Дирекції Шпиталя і долучіть картку на відповідь.

Л. Гр. Наука крою і шиття. Пишіть прямо до товариства „Труд“ у Львові, Ринок ч 37, а вони вам точно все відповідять.

Я. С. Бережани. Помістимо. Дякуємо і просимо ще щось прислати подібне

В. О. Які податки має платити селянин? Купіть собі календар „Народньої Справи“ — „Золотий Колос“ на 1930 р. і там богато про це довідаєтесь. Календар вже появився в продажі.

Пишім по людськи!

Від одного нашого прихильника дістаємо таке письмо:

„Народня Справа“ мені дуже подобалась і її уважаю за найбільше відповідну ґазету для селянського люду задля її зрозумілости. Перебуваючи часто між селянами, я завважив у них велику цікавість до ґазети, а перше питання при зустрічі з ними є: „Що де чувати?“ „Що ґазети пишуть?“ Та на жаль инші наші часописи, хоч і для села призначені, ще за мало зрозумілі. Може їх пани редактори за мало думають про це, що лиш малий відсоток з наших „письменних“ селян це люди дійсно письменні, а часом дуже очитані, а всі инші з вини теперішної школи (яка ніколи не дає їм того, що повинна дати, бодай навчити добре читати й писати) лиш з трудом складають букви, поволи перечитують слова і полапують значіння перечитаного. До тих читачів мусить приноровитись селянська часопись і подавати тільки інтересні для них легкі уступи у формі дуже приступній, у простих, коротких реченнях і зрозумілих словах. Таж наша українська мова така богата, що не треба зичити чужих слів і чужої складні! Так добре редаґовані ґазети скорше можна знайти у других народів, як у нас. Читаючи нераз ґазету в читальни, я бачив, що змісту її не розуміють добре, щойно, коли переповів його „своїми словами“, всі добре порозуміли. Видно, що пани редактори „Народної Справи“ без моїх уваг про це добре знають, бо пишуть зрозуміло, ходилоб о те, щоби і ті, що дописують до цеї ґазети, о тім памятали і до того примінювалися, а тоді наша „Народня Справа“ в короткім часі буде мати сотки тисяч читачів, чого Хвальній Редакції щиро бажаю“! В. Г.

До цего листа не потребуємо нічо додавати, хиба ще зокрема скажемо, що головно наші дописувачі-інтеліґенти пишуть так, що тяжко розуміти. Так само майже всі оголошення (комунікати), оповістки, новинки і відозви, які виходять з канцелярій наших Товариств і Установ, є так написані, що наша Редакція звичайно мусить їх зовсім переміновати, щоби зробити зрозумілими і кращими. Думка дуже добра і щира, але мова така, що аж страшно. Тому просимо наших Вп. Співробітників і дописувачів, аби писали „по людськи“ до нашої ґазети, чистою народною мовою без чужих домішок.

Що коштує жито в Німеччині?

В той час, як в Польщі сотнар жита коштує 22 зл., в Німеччині воно коштує на польські гроші 40 зл. Та мимо того німецькі селяни ще невдоволені і кажуть, що при такій низькій ціні не оплачується його сіяти. Щож мають казати наші селяни?

Дехто мігби думати, що найліпше булоби вивозити жито до Німеччини. Цене можливе, бо Німеччина наложила 13 зл. мита на кождий сотнар спровадженого жита і в той спосіб хоронитися перед довозом чужого жита.

НОВИНКИ.

КАЛЄНДАР НА ТИЖДЕНЬ.

Вересень 22—28.

22. Неділя, 13 по Сош. Йоахима і Анни.
23. Понеділок, Минодори, Матр.
24. Второк, Теодори прп.
25. Середа, Автонома
26. Четвер, Корнилія
27. Пятниця, **Воздвиженіє Чесн. і Жив. Хреста.**
28. Субота, Никита (Никити, Порф.)

Зміни місяця.

Повня 18, остання чверть 26 вересня.

Довгота дня

У вересні убуває дня на 1 год. 47 мін. Пересічна довгота дня: 12 год. 37 мін. 21. вересня є осінне зрівнання дня з нічцю і початок осени.

Як нарід приповідає

— На Семена Юди боїться кінь груди.

— Прийшла Пречиста, взяла комаря нечиста.

— Замітайте мости, бо ідуть старости!

Хто раз пробрехався, той віри не має.

— Хитрість часто ліпша від розуму.

— **Карають за уживання своеї рідної мови.** Староство в Калуші укарало о. Турчмановича за виказ дітей, обовязаних до щеплення, виписаний в українській мові, гривною 200 зол. Справу передано адвокатови.

— **„Літопис Червоної Калини“** Видавнича кооператива „Червона Калина“ про яку ми недавно писали, зачинає видавати популярно — історичний ілюстрований місячник п. з. „Літопис Червоної Калини“, якого перше число появить я вже 15. жовтня ц. р. Журнал цей буде передусім історично висвітлювати і звеличувати визвольні змагання українського народу в недавному минулому і з цею метою буде містити історичні розвідки, спомини, оповідання і т. п. писані у тому дусі. Журнал буде містити знимки, які можуть причинитися до зілюстровання наших змагань, а також відповідні рисунки наших артистів малярів. Окрім того журнал буде писати про всі книжки про наші визвольні змагання, а також присвятить свою увагу загальній історії українського народу, його побутови, традиції і т. п. Журнал редагуватимуть Лев Лепкий і Василь Софронів — Левицький. Редакція того журналу просить усіх учасників українських визвольних змагань і все українське громадянство, надсилати їй свої спомини, знимки та інші матеріяли для використання в журналі. Ціла українська суспільність повинна прийти з помічцю при збиранню та утревалюванню памяток нашого недавного минулого.

„Літопис Червоної Калини“ буде мати покищо 24. сторінки, умови передплати будуть подані пізніще.

Матеріяли і передплату просимо слати на адресу: „Червона Калина“, Львів, вул. Руська 18. III пов.

— **Засудили повітового команданта поліції.** Знаного з поганого поведення і з ворожого відношення до українців повітового команданта поліції в Бережанах Квасніцково засудив суд в Бережанах за обиду чести адвоката др. Ґросмана на два дні арешту.

Населення сподівається, що влада забере собі того команданта з Бережан.

— **Рідна Школа в Бережанах.** До приватної всеІюдної української школи в Бережанах вписалося цего року значно більше учнів, як за попередних літ. Сумне тільки, що деякі бережанські інтеліґенти не вписали свої діти до цеї рідної школи, але вписали їх до инших шкіл. Добрим приміром для селян, міщан і робітників воно не є.

— **Болюча втрата.** В неділю 1. вересня втопився в Сяні ґімназійний матурист Олекса Бурий, син селянина з Вовча під Перемишлем. В середу 4. вересня відбувся величавий похорон при великім здвизі народа, зі співом і промовами. По Покійнику, що так рано 22 року через нещасливий випадок пишов з цего світа, лишився у всіх знайомих щирий жаль, бо це був примірний син народу. Він був душею таких Товариств, як „Читальня Просвіти“, Кружок „Р. Школи“, Спортового Кружка Сян, „Кооперативи „Згода“, і Драматичного (театрального) Гуртка, в якім був провідником. Рідна земля нехай Покійному буде пером!

— **Нещасний празник.** В Сільці-Божикові п. Підгайці захорувала в скарбового коваля ялівка і її дорізали. А що це було перед Спасом, то люди розкупили мясо, бо на Спаса в селі празник. Та це мясо пошкодило всім, хто його їв. Тепер ціле село хорує а лікарі лічать. Треба бути осторожним з таким мясом, що походить від хорої худобини.

— **Освітний Конґрес.** Товариство „Просвіта“ у Львові скликає на день 22. вересня Освітний Конґрес (Зїзд), який буде триватм три дні 22, 23, і 24. вересня. Першого дня в неділю 22. вересня буде о год. 12. в полудне отворення Конґресу в салі Лисенка а по полудни відвідини вистави українських видань в Національнім Музеї. В понеділок будуть засідання а вечером вистав-

ви „Запорожця“, і „Вечерниці“ в Великім Театрі. В вівторок засідання і закриття зїзду, вечером гостина. Учасників Конґресу висилає з провінції кожда Філія „Просвіти“, між ними з кождої повинен бути бодай один селянин. Карти вступу може набувати кожда філія вже від 15. вересня, по ціні 5 зол., а для студентів і селян по 2 зол. — в секретаріяті „Просвіти“ у Львові.

— **Вписи до фахово-доповняючої дівочої школи у Львові** при пл. св. Юра ч. 5. удержуваної То-вом „Рідна Школа“, продовжені до 20. вересня. Наука в школі триває два до три роки. Приймається учениці, що покінчили 14 рік життя. До приготовляючої кляси вписується тих, що не скінчили четвертої кляси всенародньої школи. На перший рік приймається учениці з V. і VI. кляси всенародньої школи, на II. рік з VII. кляси. на III. рік з непокінченими ґімназіями семінаріями, як викажуться фаховим знанням з обсягу кравецтва. Рівночасно термінують учениці у кравчинь, моднярок, гафтярок, в трикотарнях і пр. Наука відбувається в пополудневих годинах. В школі вчать: фахових занять, рисунків, гігієни, господарства, варення, рахунків, книговодства і товарознавства, і загально-образуючих предметів, релігії, української мови, польської мови, ґеоґрафії, історії, співу і руханки. Школа має концесію і дає ті самі права на визволення, що й державні школи. Вчать кваліфіковані сили. Оплата 3 зол. місячно. Вписове 5 зол. Українські термінаторки повинні вписатися до тої школи!

Управа дівочої фахово-доповняючої школи.

— **Злочини.** В Солотвині на Купчанівці була 1. вересня забава в домі Дмитра Купчака. На забаву прийшов і гаевий Мазур з дібр барона Лібіка. Цей Мазур пробив баґнетом Василя Паневника с. Дмитра і Василь умер по трьох годинах. Коли то вже наші господарі, такі, що уходять і за свідомих, перестануть робити в себе такі дикі забави і запрошувати до своєї хати і таких „гостей“, що їм місце за кратами? — В Киселині пов. Горохів на Волині убив хтось кольоніста Броніслава Маевского з кольонії Ліпнік. Хто вбив і за що, не знати.

— **300 золотих за око, то мало!** Ґазети пишуть, що лікар в Заваловi пов. Підгайці лічив якогось хлопця на очі і помилково посмарував йому око такою мастю, від якої хлопець осліп. Тепер лікар згодився дати хлопцеви за око триста золотих і про це списано протокол в підгаєцькім суді. Не знаємо, що то за лікар і що за хлопець, але мусимо сказати, що як лікар, хочби й через помилку, когось осліпив, то повинен дати за це більше відшкодовання, як 300 золотих.

———

До складу й прикладу.

Порада для жениха

Якось Василь, син Данила, прийшов в мою хату тай говорить: „Порадьте мя, просить вас мій тато! „Я в цю осінь вже нарешті женитися маю, та чи добре я це роблю, далебі не знаю“.

— „Що-ж, — женитись, то женитись! — кажу Василеви—не житиж тобі самому, так, як тому пневи!

„Правда, то не легка справа тай часом не мила, та зберися на відвагу, раз мати родила!

„А чи добре, чи зле буде, то важко сказати! Йти до слюбу, то так, якби в льотерію грати!

„Та в женячці найважнійше, яка наречена: чи недобра, чи сердечна, пильна, чи пещена“...

— „Власне, власне, я про те вам хочу розказати... В мене є така Мальвіна, добра тай богата...

„Але-але...—„Не алекай, я вже розумію, не з нашого вона роду, брате заведію!

„Як так, друже, то хрестися і втікай стежками! Чи бачив ти коли спілку оленів з вовками?

„Як нема такої спілки — це всі знають люди, — так із твоеї женячки радости не буде.

„Вона скаже, що день чорний, а нічка біленька, а як ти їй не притакнеш, година гіренька.

„Вона скаже, тобі свого Бога забувати, буде тебе, буде твою матір висміватi!

„І візьме тебе під ноги, — а як будуть діти, ме їх вчити по свойому, а твоє ганити.

„То вважай же, хочби мала й повні скрині злота, най тебе до слюбу, з нею не збере охота!

„Бо що тобі з того злота, як немаєш щастя? Чи не краща рідна Катря, Марія і Настя“?

„Краща, краща, ніж ті Зузі, Тоні, Броні, Франі, — то не нашим хлопцям пара, це є речі знані,

Так я сказав, попращався Василько зі мною, задумався й пішов мовчки в село дорогою.

Аж учора дістаю я дрібний лист від нього: „Я вам, друже, буду вдячний поки життя мого!

„Оженився я, та жінку узяв собі рідну і жиємо, слава Богу, в злагоді і гідно.

„А Івана ізловила та сама Мальвіна, показалось, що недобра і не має віна.

„В перше свято вже хотіла його в косцьол гнати, аж Іван зібрався, бідний, тай утік із хати.

„А тепер вже і сотому буде він казати, щоб за жінку чуженицю ніхто не смів брати.

„Як би не Ви, то й я бувби пропав так, ще троха, — кланяюся вам низенько і моя Явдоха“.

Прочитав я лист і тішусь, — нема що казати, — що вмів дати добру раду

Іван Сорокатий

Поздоровлення до Івана Сорокатого

Витаю тя щирим серцем,
Йване Сорокатий,
Бо я виджу, що ти еси
Розумом богатий.

Що ся стане, то ти з того
Вірші укладаєш,
Бо ти, видко, вже від Бога
Дар природний маєш.

От приміром як той радца
Мав тяжку пригоду,
Ловив рибу тай на біду
Бабахнув у воду.

Тим способом Ти говориш,
Відважно й хоробро,
Що всім панам панування
Не вийде на добре.

Дуже красно що у нас є
Розумні поети,
Чей Бог нам дасть, що ми дійдем
До ліпшої мети.

Чей ми того ще діждемся
Не будем по заді,
З народами зрівнаємся,
Всі ми того раді.

Не все будем чужих людий
Волю ісповняти
І в народів вольних колі
Голосу не мати!

Чей нам сонце ще засвітить
Ізза хмаро ясно,
Ще на своїй рідній земли
Прожиємо щасно!

Кирило Зварич з Дубравки.

Господарські справи

Що по чому.

У Львові, дня 16-го вересня.

Збіжжа платиться так само, як перед тижнем і покищо нема надії, аби наступила замітніша поправа цін. За пшеницю платять 39 до 40 зол.; за жито 22 до 22½, ячмінь 19 до 20; овес 19 до 20; горох полевий 32 до 35, горох пів вікторія 45 до 50, гречка 25 до 26; лен 64 до 65.

Паша: сіно солодке прасоване 7 до 8 зол.; солома 4 до 5; житні висівки 14; пшеничні 14 до 15,

Свині: Фабрика Рукера на Знесінню платить за беконові 2.20 до 2·40; за свині мясні на вивіз до Австрії по 2 до 2,40 зол., товсті 2.50 до 2.70,

Масло, молоко яйця

„Маслосоюз“ платить за солене масло на експорт по 5.40, 5.50 зол. за кг. за несолене по зол. 5.20, за молоко 0·29, за сметану 1.40, за копу яєць 8·50. Масло трохи подорожіло.

Мід. Гуртівники платять за подільський і волинський мід по 4.50 зол. за 1 кг.

Городовина і садовина.

На львівськім ринку платять за сотку огірків 2 до 4 зол., за 1 кг. бульби 8 до 9 сот., за каляфіор 0.50 до 1.50 зол.; за 1 кґ. помідорів 0·50 до 0.80. 1 кґ. сливок 1 до 1.60, яблока від 0·50 до 2 зол.

Як квaситься добрі огірки на зиму.

Найліпше квaситься огірки в дубових бочках. Але також в инших бочках можна мати смачні квашені огірки. З міських бочох дуже добрі бочки з вина, або бочки по оселедцях Їх треба добре випарити, висушити і брати до квашення.

Огірки треба вибрати середньовеликі, рівні, без ран. Найліпше зривати їх з хвостиками 1 цм. довгими Зірвані в погоду, як обсохла роса — найліпші. Тоді їх переполікується, сушиться і кладеться до бочки. На спід дається верству дубового і вишневого листя, трохи кропу, кілька зубців чоснику, трохи наструганого хрону а поверх них сухо витерті, чисті, нестовчені ні несплямлені огірки. По верх них знову дається верству кропу, листя, хрону і чоснику і знову огірки — аж до верху. Як в той спосіб заповнимо цілу бочку, тоді вставляємо дно з дірою на чіп, аби крізь него вигідно можна було пропхати руку. Через той отвір наливається повніськo соленої води, забивається чопа, закапується ляком або воском і дається до пивниці. На 40 літрів води потрібна 1 літра соли. З початку бочку з огірками треба що тижня обертати, аби огірки ліпше квасилися.

Декуди селяни бочку з огірками кидають до кирниці або до потока і там вона стоїть аж до зими або і через зиму. Так квашені огірки мають бути дуже добрі.

Збіжевий монополь в Норвеґії.

В Польщі є монополь: тютюновий, горівчаний, сірниковий і т. д. а Норвеґія завела в себе збіжевий монополь. Там держава взяла торговлю збіжжа в свої руки. Хто має збіжжа, мусить його надвижку продати державному монополеви, а хто потребує збіжжа або хліба, може його купити лише в хлібних державних, крамницях, так, як в нас в трафіках купується тютюн.

Дві причини приневолили Норвеґію завести в себе такий монополь. Перше, це моло поширена управа збіжжа в краю. Бо Норвеґія — це гориста країна і має гарні пасовиська а під збіжжа мало має ґрунту.

Друга причина — це довіз збіжжа з заграниці. Норвеґія його дуже богато мусить спроваджувати, бо власного збіжжа вистарчає лише на півтора місяця. Інакше як все збіжжа з заграниці спроваджує один купець —державний монополь, а інакше, як тисячі ріжних купців.

Один купець-монополь на цілу державу купує його дешево і продає по одній ціні, яку сам назначить.

Так Норвежці хотять піднести доробок селян, та зменшити дохід приватних купців.

Що робити, як не мож висушити отави?

Буває, що отави в осени ніяк не мож висушити, бо слота не дозволяє. Тоді треба найти инший спосіб на неї. Тоді її заквашується на квасно. Копається півтора метра широку і півтора метра глубоку яму та до неї скидається сиру отаву і добре її притоптується, аби між нею було якнайменше вільного місця і воздуху. Можна до неї домішати кінський зуб, листя з буряків, бараболиння і т. д. Все те прикривається грубою верствою землі і лишається, хай кисне.

По півтора або двох місяцях паша в ямі заквасується, подібно, як капуста в бочці, і стає дуже доброю пашою для худоби, а особливо для коров. В такім стані можна її переховувати цілими роками. Вона трохи тратить своєї вартости, але не богато. Натомість зизкує на смаку, бо й лиха бараболявка в квасним стані стає смачною.

Тому, як не можна отави висушити, — то треба квасити в ямах.

Добрий спосіб сушити кукурудзу.

Найліпший такий спосіб, як це видно на малюнку. Тоді кождий качан скоро і рівномірно сохне, не плісніє, не можуть так легко сідати горобці, бо качан звернеться, і скоро висушену кукурудзу можна сховати.

Добрий також такий звичай сушення, як це є по наших селах: в плетених вінках. Але при цім способі декотрі качани можуть спліснїти і їх лекше обїдають птахи.

Новий спосіб на миши, щурі і сусли.

Ми і не уявляємо собі, які величезні шкоди заподіюють нам такі шкідники, як миши та щурі. Вистарчить згадати, що з пари щурів або миший за один рік може намножитися 900 до 1000 молодих. А 5 шурів, або 25 миший зїдає за день тільки поживи, як доросла людина. Подумайте тепер собі, як ці гризуни нищать вас і вашу працю, коли дозволите їм розмножитися у вашій стодолї чи коморі на кілька сот або її тисяч штук, як це неодин раз буває.

На щастя природа сама нищить тих шкідників. Нераз одна люта зима винищить їх на полях до тла. Так щож? Вистарчить, аби в селі перезимувало кілька миший чи щурів і з них за пару для них догідних років знову намножаться грубі міліони штук. Тому всюди вчені і господарі промишляють, якби то винищити оцих шкідників. Винайшли богато способів — передусім трійок, але всі вони не богато помагають.

Останніми роками зачали вживати нового способу: ґазів. При помочі спеціяльних пістолетів вистрілюється в нору ґазовий набій і з нього ґаз розходиться широко по норах. Зразу пістолі і набої коштували дорого. Пізніше їх удосконалено і нині їх ціна така, що кождий може вже їх уживати. Пістоль коштує коло 15 зол. і вистарчає один для богатьох господарів, а 5 набоїв, потрібних на один морґ, 8 зол. За рік — два вони ще далі подешевіють і ґазове нищення зможе переводити в себе кождий господар.

Коли мається ґазом нищити миши на поли, то треба його найперше привалкувати, або ногою позатоптувати всі діри. На другий день видно буде всі дійсно заняті мишами діри, бо до того часу миши їх наново отворять. В тих норах треба запалити набої (вистрілити).

Таксамо в стодолах та коморах треба позатикати день наперед нори, аби переконатися, де перебувають миши. Бо і в стодолах та стайнях можна вживати набоїв, лише треба бути осторожним, аби не викликати пожару.

Таксамо на той час треба вивести домашні звірята, аби не затроїлися, бо хоч ґаз їх не вбиває, але трохи шкодить.

Один набій палиться і вивязує ґаз через 15 до 20 мінут.

На зиму треба би видусити миший і щурів по стодолах і стайнях та коморах, аби не нишили звезеного хліба.

Варто, аби закупили такі пістолети найперше кооперативи і випробували, а тоді моглиб купувати поодинокі селяни.

Пістолі і набої можна набути через Спілку Аґрономів.

Не дали осушити болот.

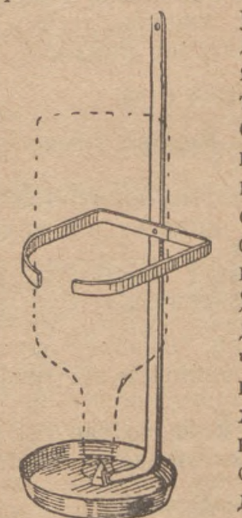
Коло міста Ліда на білоруських землях в Польщі хотіла влада осушити околицю через реґуляцію ріки і меліорацію (відводнення) болот. Приїхали інжінери, поліція і робітники та зачали роботи. Але темне населення кинулося на них, побили і вигнали з села. Тепер польські ґазети пишуть про темноту селян. Тим ґазетам хочемо сказати, що якби білоруським селянам дано білоруські школи, якби на повітах усвідомляли селян білоруські аґрономи, замість польських і якби осушування болот доручено білоруському господарському товариству. — то тамошні селяни напевно булиб дозволили на меліорацію. А тоді і село булоб мало користь з неї і держава.

Подібна подія сталася в Ясенові Пільнім коло Городенки. Там жінки і діти напали на канцелярію громадської ради, що радила над меліорацією, і не дали перевести ухвали.

Завсди чиста вода для курий.

Для курий треба в доступному місці, де їх кормиться, уставити посуду з чистою водою. Бо як кури, а ще більше качки та гуси, такої води не найдуть, то будуть пити воду з баюр, калюж і гноївки. А це їм на здоровля не вийде, бо з болотом будуть випивати ріжні зародки хоріб, що їх вода знесла з подвіря до баюр. Такі кури зачнуть скорше хоріти та будуть гірше нестися.

Дуже добрий водопій можна зробити собі з кождої більшої фляшки. Її наповнюється водою й уставляється на діл шийкою над якоюсь посудою так, аби шийка була занурена в воду (мал. 1) Доки вода в посуді сягає до шийки фляшки, то з неї вода не витікає. Як лише спаде вода нище, то сейчас в миску доплине трохи свіжої води з фляшки. Так доповнює себе посуда цілий день.

—o—

Як випали жнива в Польщі?

Після приблизних обчислень зібрано цих жнив в цілій Польщі $17^3/_4$ міліона сотнарів пшениці (минулого року 16 міліонів), $67^3/_4$ міліона сотнарів жита (61 міл, минулого року), $14^1/_2$ міл. ячменю ($15^1/_3$ м.) і $25^2/_3$ міл. сотнарів вівса (25 м.). Виходилоб що всього зібраного більше, як минулого року, лише ячменю трохи менше.

Пояснюйте всім, яку користь має той, хто передплачує „Народню Справу“!

Данило Ґерус

Повість з історії села Шміткова.

(Хто цеї повісти не читав від початку, нехай читає ч. ч 26, 31, 32, 33, 34, 35 і 36.)

(Дотепер було сказано, як заснувалася оселя Шмітків, як прийшов жид Мошко і тягнув людий до своєї коршми, та як до свідомого парубка Андрія люди сходилися вечорами, а він читав їм книжки. Щоби людий зацікавити і притягнути до себе, Андрій зловив дивну птицю „гупала“ і тримав її в клітці в своїй хаті. Від того часу до коршми майже ніхто не заглядав, а всі ходили до Андрея, де проводили час на читанню добрих книжок. Навіть найгірші люди почали ходити до Андрея і ставали ліпшими. Нарешті стали думати над тим, якби усвідомити людий, шо нема на світі відьмів. Андрій і швець Прищіпка зібрали кілька господарів і жінок та хлопців і пішли з ними в ліс. Хлопці лишилися під лісом, а прочі пішли і ждали в лісі. В опівночі появилися відьми і найстарша почала говорити до молодших, від яких коров не сміють молока відбирати і на яких господарів не сміють хороби ні біди всилати. Від тої ночі в селі пішло все до кращого. Мошко видумав спосіб і намовив пана, аби взяв у Андрея „гупало“, кажучи, що то вони оба зловили птицю. Андрей зажадав за „гупало“ 50 буків).

(Далі).

І коли Андрей хотів конечно пятьдесять буків, то пан подумав собі, що він певно хоче втяти якусь штуку і згодився і на те, бо був веселої вдачі і любив добрі жарти.

Принесли стілець. Всі, що жили на фільварку, зійшлися дивитися на то.

Тоді сказав Андрей:

— Прошу пана! Я не сам, я ще до того маю спільника: Мошка. Бо то він зі мною ловив!

— Добре! — каже пан. — А кому дати перше двайцять пять?

— Та спільникови! — каже Андрей.

Зараз казав пан положити Мошка на лавці і всипати двайцять пять.

—Прошу пана! Я ще і тих моїх двайцятьпять відступаю свому спільникови — сказав Андрей.

Козачки вже не чекали, вхопили жида, положили і всипали йому других двайцятьпять.

А вся служба і пан аж заносилися від сміху, бо хоч пан тримав з жидом, але йому подобалася Андреєва хитрість.

Пан дивувався дивним дивом, що на селі є такий талант, що в селі люди здібні до всякої науки. І вже схотів спровадити до оселі фахового учителя, щоби сільські діти учив всякої науки. Він хотів перед другими панами похвалитися, яке його село мудре.

Але як пан раз похвалився тим межи другими панами і підпанками, то пани казали: — „Ні, хлопа не треба учити розуму, бо як хлоп буде темний і несвідомий, то ліпше буде ним „орати“. Несвідомі люди то так, як коні або бики в плузі, не будуть дбати про своє дальше покоління!“

Сеймували так межи собою підпанки і просили пана, щоб хлопами не журився.

І так пан учителя до села не спровадив; люди сами занялися всім. При помочи пароха і других свідомих людий в селі пішло до ліпшого. Найліпше стало в селі від тоді, як чарівниця, найстарша відьма Кася, мала ту „проповідь“ на дубі.

Від тоді запанував в селі лад, порядок, добробут так, що аж чужі люди позавидували. Як хто чужий прийшов до теперішного Шміткова (бо тоді ще наша оселя не називалася Шмітків), то зараз такі порядки заводив у себе вдома.

Батьки учили дітий, щоби трималися рідного Народу і рідної Церкви.

Діти послушні слухали Заповіту Отців своїх і переказували з рода в род.

Одної неділі сказав місцевий священик дуже гарну проповідь, яку зачав словами:

„Не бійся, тільки віруй, — а буде здорова!“

Розповів з біблії, як то Ісус воскресив дочку Яіра, говорив далі: „Идім за наукою Ісуса Христа! Просвіщаймося сами і освідомляймо несвідомих! Не бійтеся, тільки віруйте і ділайте, а буде здорове і щасливе потомство ваше!

„Та мимо всіх наук, ще є одиниці, що не дадуться переконати і освідомити себе. А треба братися на спосіб, такий, щоб забавити їх, як малих дітий, і так зорганізувати, а потім повчити якимось цікавим і розумним ділом, і то таким, щоб їм припало до вподоби; і так помаленьку вдасться їх вилічити з їх застарілої хороби, бо та хороба найгірша від всіх хороб, а називається: „Несвідомість“.

„Було в нас так: Учили, просили, напоминали свідомі люди несвідомих. Не всім помогло! Таки були ще деякі уперті і несвідомі, що стояли при своїм. І задля того і свідомі люди часом псувалися. Аж наші винайшли для несвідомих спосіб. Сказали їм, що де є три границі вкупі, то там відьми сходяться на раду. І казали, що варта там засісти і послухати, що відьми говорять. І так зробили.

(Далі буде).

—o—

ТОРБИНКА СМІХУ

На Марсі

— Іване, ви чули, що на тій планеті Марсі мають бути люди?
— Та чув! Але таких бідних, як ми, певно нема!
— Мусять бути!
— Чому?
— А хтож би платив податки?

Злі книжки

Священик: — Що скажете, пане Возовий?
Возовий: Та ви, отче парох, голосили якось з амбони, аби не тримати в хаті злих книжок, то я вам приніс свою податкову книжку!

Веселіщий став!

— Чому той бідний Тимко такий нині веселий?
— Бо він заплатив нині останню рату послідного додатку від додатків до податків.

Коби замкнули.

— Чи ви чули, Даниле, що на два дни мають замкнути всі трафіки?
—Ей, Петре, коби то так бодай на пів року замкнули ще податки!

Не поведеться!

— Ого, вже не пощастить нам нині на ярмарку!
— А то чому?
— А ви не бачили, що перейшов нас еґзекутор?

Тисячі полонених в большевицьких таборах.

Мадярський Червоний хрест оголошує, що в російських большевицьких таборах перебуває ще коло 5000 мадярських полонених зі світової війни. Большевики не пускають їх до дому ані не дозволюють їм писати до своєї рідні.

Про те, чи і инші народности мають ще своїх полонених в Рад. Союзі, мадяри не згадують. Але і це можливе, що не один чоловік, якого дома вже усі уважають за померщого, ще десь живе в таких таборах.

Музичний гурток.

Тут бачимо гурток музикальної молодіжи з Перемишля, що дав уже богато концертів по довколичних селах на народні цілі Це ученики й учениці школи ім. Шашкевича і школи св Миколая в Перемишлі та деякі члени Укр. Спів. Гуртка. Вони за почином п. Михайла Романика з Перемишля і під фаховим проводом Т. Багрійчука зі школи танців В. Авраменка обїхали підчас ферії богато сіл і дали вистави „Народнього танку“. Вистави були: 27.VII. в Пралківцях, дохід 26 зол.; 28. VII. в Малковичах, дох. 25 зол., 4. VIII. в Коровниках 57 зол., 10. VIII. Торки 26 34 зол., 12.VIII. в Негрибках 50·02 зол, 17.VIII. в Бушковичках 68 15 з., 19.VIII. в Медиці 49 з., 28.VIII. в Перекопаній 47·30 з. (в тім 4 зол. жертва місц. орхестри). Наймолодша учениця В. Авраменка (який тепер учить укр. танців у Америці) є 7-літна Іренка Романик, що сидить на землі з ліва, відзначаюча учениця. З нагоди кождої вистави п. М. Романик сказав кілька слів про „Рідну Школу“ і заохочував людей до передплати „Нар. Справи“. Весь дохід з сіл передано Кружкови „Р. Ш.“ в Перемишлі.

Відповідальний редактор: Лев Чубатий. Видавець Іван Тиктор.
З друкарні Щасного Беднарского в аренді „Кооперативи Ґрафічного Промислу“ у Львові, Ринок 9. Телеф. 76-14.

Ставайте в безконечний ряд!

Чи знаєте, що у Львові виходить українська селянська ґазета, що зветься:

??? „НАРОДНЯ СПРАВА“ ???

„Народня Спрва“ виходить кождого тижня під неділю і приносить вісти з цілого світа, а головно пише про те, що болить український нарід, а зокрема українського селянина та вчить, як до з лихом, що насіло на український нарід, боротися.

„Народня Справа“ вчить, як боротися на політичнім, господарськім, культурнім, шкільнім полі і як ходити до сили, якої нам так дуже бракує. Бо тепер такий світ настав, що тільки сила в світі має значіння. Крім цього ілюстрації з життя і поступу краю і цілого світа прикрашують кожде число „Народньої Справи“.

„Народня Справа“ звертає головну увагу

на господарське піднесення наших селян, бо минув вже той час що можна було говорити, що „я так господарюю, як мій дід і прадід“. Тепер голод за плечима більшости наших сеелян і кожний мусить шукати за рятунком.

„Народня Справа“ стає приятелем, дорадником і розрадою. Повіє в хаті новим духом, ввійде в Ваше серце надія, а Ви почуєтеся сином великого 40-міліонового Українського Народу, перед яким світлa надія і могучість.

„Народня Справа“ приносить не тільки ту одну користь. Ми так устроїли, що

кождий передплатник „Народньої Справи“ одержить допомогу в сумі 120 золотих

в случаю, коли йому згине штука рогатої худоби. Виплачувати запомогу будемо тільки таким передплатникам, які є власниками не більше як 4 штук худоби. За упавші штуки від пошести-епідемії, як також за телята і ялівки нище 2 років, не будемо покищо виплачувати допомог. Щоби мати право одержати допомогу, треба бути найменше через один місяць передплатнком „Н. С.“ і найменше 14 днів власником упавшої штуки. Поширення нагород на всю рогату худобу та їх підвищення буде залежати від кількости передплатників, це є від зрозуміння широких мас нашого селянства великої організації, де горою клич **„В єдности сила“**. Хто має обезпечену худобу при кооперативі, читальні чи деінде, то це зовсім не перешкоджує бути передплатником Народньої Справи. Коли зайде випадок, то одержить премію від товариства, а від „Народньої Справи“ допомогу на закупно корови.

В такий спосіб кождий передплатник буде мати кождої неділі не тільки цікавий часопис, але бодай почасти вільний буде від страху що на випадок втрати корови він безпомічно заломить руки і не знатиме, що діяти. Тоді з помічю прийде нещасливцеви „Народня Справа“, виплачуючи йому **допомогу в сумі 120 зол.**

Протягом пів року виплатила „Народня Справа“ 150 допомог на загальну суму 18 тисяч 600 золотих.

Тому не роздумуйте довго і не зволікайте, але користайте з нагоди і сейчас вступайте в передплатники „НАРОДНЬОЇ СПРАВИ“ та висилайте рівночасно передплату: на чверть рік 3 золоті, піврічно 6 золотих, річно 12 зл.

При висилці передплати подайте докладно свою адресу та кілько маєте штук дорослої худоби і її вік. (Це можна написати на переказі або чекови).

Заохочуйте до передплати своїх сусідів та знайомих і подайте їх адреси.

Користайте з нагоди та ставайте в безконечний ряд великої Сімї передплатників української національної ґазети.

Адреса:

„Народня Справа“

ЛЬВІВ, вул. БОЇМІВ 4.

(телефон 30—13.

З друкарні Ставроп. Інститута у Львові